

Załącznik do Uchwały Nr

Rady Miejskiej w Warce

z dnia

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
W GMINIE WARKA
NA ROK 2020**

WPROWADZENIE

Podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 2277) Ustawa określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu. Reguluje ona w sposób kompleksowy zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zadania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Określa również źródła finansowania tych zadań. Dokument reguluje dziedzinę promocji i reklamy napojów alkoholowych, a także formułuje przepisy karne dotyczące obrotu alkoholem i reklamy alkoholu. Wprowadza regulacje dotyczące postępowania wobec osób nadużywających alkoholu i określa podstawy leczenia odwykowego.

Podmiotami wyznaczonymi przez ustawodawcę do realizacji zadań w przedmiotowym zakresie są organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego.

Zadania samorządów gminnych ujmowane są w formie gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które określają lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu.

Do zadań tych zgodnie z art. 4¹ ustawy należy w szczególności:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

W myśl powyższego, corocznie opracowany zostaje dla Gminy Warka Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Program koresponduje ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Warka na lata 2014 -2020 przyjętą do realizacji zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Warka, a w szczególności:

- dzieci i młodzież szkolna,
- osoby uzależnione od alkoholu,
- członkowie rodzin osób z problemem alkoholowym,
- osoby pijące alkohol szkodliwie bądź ryzykownie.

Zadania ujęte w Programie finansowane są ze środków pozyskanych z pobieranych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych, które stanowią dodatkowe dochody gminy.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Gminie Warka na rok 2020

Jednostką koordynującą realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020 jest Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warce.

PROBLEM ALKOHOLOWY W RODZINIE W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH

Skalę problemu alkoholowego w Gminie obrazuje liczba wniosków o podjęcie działań w stosunku do osoby nadużywającej alkohol wpływających do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2016 roku wpłynęły 22 wnioski, w 2017 roku – 36 wniosków, w 2018 roku – 22 wnioski oraz do 21.11.2019 r. zarejestrowano 13 wniosków.

Wnioski zostały rozpatrzone następująco:

	2016 rok	2017 rok	2018 rok	I-XI 2019 rok
Liczba osób skierowanych do psychologa	7	21	9	10
Liczba rodzin monitorowanych przez Zespół Interdyscyplinarny (przemoc wynikająca z problemu alkoholowego)	10	12	5	6
Liczba rodzin monitorowanych przez pracowników socjalnych	1	2	1	1
Liczba rodzin monitorowanych przez Asystenta Rodziny	6	3	4	1
Liczba skierowanych wniosków do Sądu	6	12	5	2
Liczba osób ,które zdecydowały się na wszycie „esperalu”	1	1	2	2
Osoby wyprowadziły się poza teren Gminy Warka	1	1	0	0
Osoba zmarła	0	2	0	0
Osoba została zobowiązana do aktywnego uczestnictwa w spotkaniach grupy AA oraz terapii ambulatoryjnej, zgodnie	1	1	0	1

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Gminie Warka na rok 2020

z opinią psychiatryczno-psychologiczną				
Sprawy w trakcie rozpatrywania	0	0	0	1
Liczba osób skierowanych na badanie w przedmiocie uzależnienia alkoholowego do biegłego lekarza psychiatry i psychologa w celu wydania opinii	8	15	6	3

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PORADNICTWO

Liczba osób, które skorzystały z porad:	2015	2016	2017	2018
Psychologa	83	60	81	88
Prawnika	103	74	83	56

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

DZIAŁANIA INFORMACYJNE I PROFILAKTYCZNE

- warsztaty profilaktyczne skierowane do uczniów szkół podstawowych,
- zakup ulotek i plakatów dotyczących przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu oraz skutków jego nadużywania.

REALIZOWANE PROGRAMY

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Warka na rok 2020

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Warka na rok 2019,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Warka na lata 2014 – 2020,
- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochronie Jej Ofiar w Gminie Warka na lata 2017 –2020
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Warka na lata 2017-2020
- Programem osłonowym w Gminie Warka w ramach wieloletniego rządowego programu „ Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

Zadania Komisji:

- Tworzenie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Podejmowanie działań mobilizujących osoby uzależnione do podejmowania dobrowolnego leczenia,
- Rozpatrywanie wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe osób nadużywających alkoholu oraz wdrażanie procedury kierowania tych spraw do Sądu,
- Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym (konsultacje z psychologiem, prawnikiem), a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie,
- Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz kontrola przestrzegania obowiązujących zasad sprzedaży napojów alkoholowych,
- Opiniowanie wniosków o dofinansowanie zadań realizowanych w ramach profilaktyki przeciwdziałania alkoholizmowi przez jednostki organizacyjne gminy (Dworek na Długiej, Centrum Sportu i Rekreacji, szkoły), Urząd Miejski i inne,
- Współpraca z: Komisariatem Policji, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, pedagogami szkolnymi, grupami samopomocowymi AA oraz jednostkami samorządowymi Gminy Warka.

CEL PROGRAMU

CELEM PROGRAMU JEST OGRANICZANIE ZDROWOTNYCH I SPOŁECZNYCH SKUTKÓW WYNIKAJĄCYCH Z NADUŻYWANIA ALKOHOŁU I UŻYWANIA INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH POPRZEZ PODNOSZENIE POZIOMU WIEDZY I ŚWIADOMOŚCI MIESZKAŃCÓW; PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO ZMIANY STRUKTURY SPOŻYCIA NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PROWADZENIE SKOORDYNOWANYCH DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH, TERAPEUTYCZNYCH I REHABILITACYJNYCH.

Cel Programu realizowany będzie poprzez pracę w nw. obszarach przy efektywnym wykorzystaniu zasobów instytucjonalnych w wybranych inicjatywach lokalnych:

- Profilaktyki uniwersalnej – adresowanej do wszystkich mieszkańców, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- Profilaktyki selektywnej – adresowanej do jednostek lub grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- Profilaktyki wskazującej – adresowanej do osób lub grup, które ujawniają pierwsze symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia,
- Terapii – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem.

Cele szczegółowe zdefiniowane zostały przy opisie poszczególnych zadań zaplanowanych do realizacji.

ZADANIA

Zadanie 1

ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU

1. Wspieranie grup samopomocowych (np. AA);
2. Prowadzenie wobec osób uzależnionych od alkoholu, działań motywujących i mobilizujących do podejmowania dobrowolnego leczenia oraz kierowanie tych osób na leczenie odwykowe; w myśl ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
3. Kierowanie osób, wobec których wszczęto postępowanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu na badania psychologiczne i psychiatryczne prowadzone przez biegłych lekarzy;
4. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemami uzależnień i przemocy w rodzinie (psycholog, prawnik).
5. Pomoc oraz refundowanie kosztów dobrowolnego leczenia osób uzależnionych poprzez:
 - a) pomoc w umieszczaniu pacjentów w zakładzie lecznictwa odwykowego bądź w ośrodkach odwykowych;
 - b) pomoc w uzyskaniu doraźnej pomocy medycznej;
 - c) finansowanie kosztów związanych z wydawaniem opinii psychologicznych i psychiatrycznych przez biegłych lekarzy.

6. Upowszechnianie informacji o placówkach leczenia odwykowego;
7. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjnych i szkoleniowych (broszury, ulotki, plakaty, itp.);
8. Dofinansowywanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla pracowników podnoszących kwalifikacje w zakresie pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym oraz ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym;
9. Dofinansowywanie działań profilaktyczno - terapeutycznych prowadzonych w innych jednostkach.

Zadanie 2

UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE

1. Organizowanie porad psychologicznych, obejmujących całą rodzinę dotkniętą problemem alkoholowym (Punkt Konsultacyjny);
2. Upowszechnianie wiedzy o mechanizmach uzależnień;
3. Upowszechnianie informacji o numerach telefonów zaufania poprzez umieszczanie ich w ogólnodostępnych miejscach;
4. Pomoc prawna i psychologiczna oraz zapewnienie schronienia w sytuacji kryzysowej dla ofiar przemocy domowej (np. w Domu Samotnej Matki, Pogotowiu Opiekuńczym, itp.) z przyczyn nadużywania alkoholu;
5. Koordynacja i wspieranie działalności pedagogów, dotyczącej pracy z dziećmi i młodzieżą z grup ryzyka i zagrożenia przemocą domową, a także agresją w środowisku rówieśniczym z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym;
6. Realizowanie i monitorowanie programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, np. prelekcje, pogadanki, warsztaty psychologiczne;
7. Realizowanie procedury „Niebieskie Karty” w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie, w wyniku nadużywania alkoholu;
8. Współpraca realizatorów Programu z Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
9. Doskonalenie i upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie i nadużywania alkoholu.

Zadanie 3

PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII, W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY – W TYM PROWADZENIE POZALEKCYJNYCH ZAJĘĆ SPORTOWYCH A TAKŻE DZIAŁAŃ NA RZECZ DOŻYWIANIA DZIECI UCZESTNICZĄCYCH W POZALEKCYJNYCH PROGRAMACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH I SOCJOTERAPEUTYCZNYCH

1. Finansowanie bieżącej działalności świetlic realizujących programy opiekuńczo – wychowawcze dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym;
2. Zakup pomocy dydaktycznych i sprzętu niezbędnego do prowadzenia zajęć w świetlicach opiekuńczo - wychowawczych;
3. Promowanie różnych form aktywności dzieci i młodzieży poprzez organizowanie i finansowanie sportowych zajęć pozalekcyjnych, konkursów oraz zajęć o charakterze artystyczno – profilaktycznym, koncertów i akcji o tematyce promującej zdrowy styl życia bez uzależnień, we współpracy z innymi jednostkami i organizacjami z terenu Gminy Warka;
4. Organizowanie imprez okolicznościowych, dydaktyczno – integracyjnych, które integrują dzieci i młodzież oraz dorosłych. Integracja środowisk oraz pokoleń służąca przekazywaniu wartości promujących zdrowy i trzeźwy styl życia, np. Mikołajki, Dzień Dziecka i inne;
5. Organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego połączonego z realizacją programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży;
6. Organizacja i finansowanie dożywiania, a w uzasadnionych przypadkach, dowożenie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i sportowych;
7. Promocja i wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych, promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu, poprzez organizowanie imprez o charakterze kulturalno - turystyczno – krajoznawczym , rekreacyjnym i sportowym;
8. Promowanie różnorodnych form edukacji w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu (konkursy, warsztaty terapeutyczne, spotkania z ludźmi kultury i sztuki, koncerty profilaktyczne, itp.);
9. Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjno - społecznych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień;
10. Współpraca z instytucjami i organizacjami prowadzącymi działania wśród dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki uzależnień od alkoholu;
11. Współpraca z Policją w celu egzekwowania prawa w zakresie spożywania alkoholu w miejscach publicznych oraz w celu zwiększania liczby kontroli kierowców pod względem trzeźwości;
12. Przygotowywanie i umieszczanie w placówkach użyteczności publicznej informacji o ogólnopolskich formach pomocy, w szczególności o: „bezpłatnym telefonie zaufania dla dzieci i młodzieży” – tel. 116–111, telefonie dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia” – tel. 0-801-120-002;
13. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych, realizowanych przez młodzież i skierowanych do grup rówieśniczych.

Zadanie 4

WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH, SŁUŻĄCEJ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Finansowanie szkoleń, kursów i seminariów z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
2. Współpraca z placówkami odwykowymi i grupami samopomocowymi;
3. Wsparcie edukacyjne i materialne podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów przemocy w rodzinie z przyczyn nadużywania alkoholu;
4. Finansowanie lub dofinansowywanie działań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowanych przez inne organizacje społeczne, instytucje kultury, zespoły sportowe i inne, mające wyraźne odniesienia profilaktyczne, a także eksponujące i propagujące wychowanie w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
5. Finansowanie zadań i programów profilaktycznych zleconych do realizacji innym jednostkom.
6. Prenumerata czasopism specjalistycznych, branżowych i umożliwianie korzystania z nich,

Zadanie 5

PODEJMOWANIE INTERWENCJI W ZWIĄZKU Z NARUSZENIEM PRZEPISÓW OKREŚLANYCH W ART. 13¹ I 15 USTAWY O WYCHOWANIU W TRZEŹWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIU ALKOHOLIZMOWI ORAZ WYSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM W CHARAKTERZE OSKARŻYCIELA PUBLICZNEGO

1. Przeprowadzanie przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w oparciu o posiadane upoważnienia, kontroli punktów sprzedaży alkoholu stosownie do postanowień ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
2. Kontrola punktów ubiegających się po raz pierwszy o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży, podawania napojów alkoholowych z obowiązującymi na terenie gminy zasadami usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych;
3. Opiniowanie wniosków w sprawie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą Rady Miejskiej w Warce w sprawie zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz uchwałą Rady Miejskiej w Warce w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży jak i poza miejscem sprzedaży.

ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ

1. Źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020 są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Zasady finansowania zadań:
 - a. wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy, wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określonych w Programie ujmowane są co roku w planie budżetowym w Dziale 851 - ochrona zdrowia, rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi.
 - b. ponosi się wydatki związane z wydawaniem opinii biegłych sądowych, orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
 - c. koszty szkoleń, podróży służbowych i diet członków Komisji związanych z pełnieniem funkcji członka Komisji pokrywane są ze środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Decyzje o skierowaniu na szkolenia podejmuje Burmistrz Warki na wniosek Przewodniczącego Komisji.
3. Dysponentem ww. środków jest Miejsko –Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Warce oraz Centrum Sportu i Rekreacji w Warce.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Zgodnie z art. 4¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie określone przez Radę Gminy.
2. Rada Miejska w Warce ustala zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne w kwocie 300 zł (brutto) dla każdego członka komisji za pracę na posiedzeniach komisji oraz za realizację zadań wynikających z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będących w kompetencji komisji, wypłacane co miesiąc na podstawie listy obecności.

REALIZATORZY PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Warka na rok 2020

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Warka na rok 2020 jest realizowany przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, przy współpracy z:

1. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warce,
2. Zespołem Interdyscyplinarnym w Warce,
3. Poradnią Leczenia Uzależnień w Grójcu,
4. Poradnią Zdrowia Psychicznego w Grójcu,
5. Urzędem Miejskim w Warce,
6. Placówkami oświatowo- wychowawczymi:
 - a) Szkołami,
 - b) Przedszkolami,
 - c) Świetlicami opiekuńczo – wychowawczymi,
7. Centrum Sportu i Rekreacji w Warce,
8. Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Warce,
9. Gminną Jednostką Kultury „Dworek na Długiej” w Warce,
10. Sądem Rejonowym w Grójcu – III Wydział Rodzinny i Nieletnich,
11. Prokuraturą Rejonową w Grójcu,
12. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu,
13. Komisariatem Policji w Warce,
14. Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Warce,
15. Kościołami,
16. Organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, w tym realizujące działania związane z przemocą w rodzinie,
17. Grupą Samopomocową AA w Warce.

SPOSÓB FINANSOWANIA PROGRAMU

Realizacja zadań programu jest finansowana ze środków pochodzących z dochodów z opłat pobieranych przez Gminę Warka za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, na podstawie art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Środki na realizację programu określa każdego roku uchwała budżetowa Gminy Warka.